

Ontwikkeling gaswinnings- platforms K12-K en G14-B

Toetsingsadvies over de milieueffectrapporten

20 december 2006 / rapportnummer 1751 en 1750-70

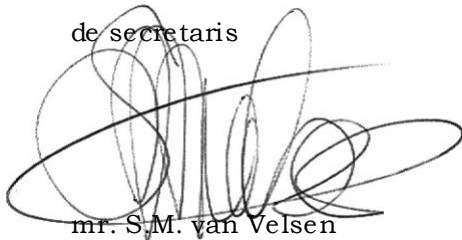
Toetsingsadvies over de milieueffectrapporten Ontwikkeling gaswinningsplatforms K12-K en G14-B

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over de milieueffectrapporten voor de ontwikkeling van gaswinningsplatforms K12-K en G14-B,

uitgebracht aan de Minister van Economische Zaken door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

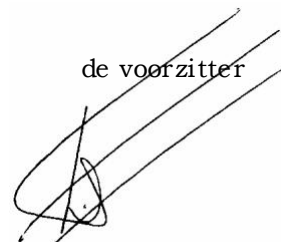
de werkgroep m.e.r.
ontwikkeling gaswinningsplatforms K12-K en G14-B,

de secretaris

A large, complex handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and lines.

mr. S.M. van Velsen

de voorzitter

A handwritten signature in black ink, featuring a prominent diagonal stroke and several smaller loops.

dr. D.K.J. Tommel

Utrecht, 20 december 2006

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan de Minister van Economische Zaken
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

uw kenmerk
ET/EM/6079226

uw brief
2 oktober 2006

ons kenmerk
1751/1750-70/Vs/hb

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER voor het
Gaswinningsplatform K 12-K en over het
MER voor het Gaswinningsplatform
G 14-B

doorkiesnummer
(030) 234 76 38

Utrecht,
20 december 2006

Excellentie,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over de milieueffectrapporten (MER'en) ten behoeve van de besluitvorming over de gaswinningsplatforms K 12-K en G 14-B in het Nederlands deel van het continentale plat (NCP).

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. De Commissie heeft ook kennis genomen van de inspraakreacties van de Rijksdienst voor archeologie, cultuurlandschap en monumenten (RACM) van 16 november 2006, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. De Commissie heeft deze reacties bij haar advies betrokken. Ook heeft de Commissie kennis genomen van de vergunningaanvragen op grond van artikel 40 van de Mijnbouwwet.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van de MER'en, zoals vastgesteld op 27 juni 2006;
- op eventuele onjuistheden;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER.

De Commissie is van oordeel dat de MER'en op het onderdeel natuur niet geheel voldoen aan de vastgestelde richtlijnen. Het gaat enerzijds om ontbrekende informatie en anderzijds om onjuiste informatie. De Commissie is evenwel van mening dat met haar onderstaande aanvullingen de essentiële informatie ten behoeve van de besluitvorming aanwezig is.

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

In het algemeen merkt de Commissie met betrekking tot het aspect natuur het volgende op. In de MER'en wordt het NOGEPA Generiek Document als basis voor de biotische beschrijvingen gebruikt, terwijl dit een rapport uit 1999 is en sindsdien een aantal relevante rapporten over bijvoorbeeld het Friese Front is gepubliceerd. De Commissie heeft deze aanvullende informatie bij haar advies betrokken. Het gaat om:

- Amaro, T.P.F., The Benthic Shift of the Frisian Front (Southern North Sea) Ecosystem Possible mechanisms, PhD dissertation, Universiteit van Wageningen, 2005.
- Bergman, M.J.N., G.C.A. Duineveld en M.S.S. Lavaleye, Long Term Closure of an Area to Fisheries at the Frisian Front (SE North Sea): Effects on the Bottom Fauna, NIOZ-Rapport 2005-6, 2005.
- Camphuysen, C.J. en F. de Vreeze, De Drieteenmeeuw als broedvogel in Nederland, Limosa 78: 65-74, 2005.

Friese Front en zeekoeten

In aansluiting op wat in de MER'en staat, denkt de Commissie dat lijkt te kunnen worden uitgesloten dat het toekomstig aan te wijzen Natura 2000-gebied het Friese Front, via externe werking, beïnvloed wordt door de voorgenomen activiteiten.

Met name de in de zomer en herfst in het gebied aanwezige zeekoeten zijn gevoelig voor op het water drijvende stoffen. Gezien de geringe hoeveelheid afvalwater, de beperkte concentratie lipofiele stoffen daarin en het gegeven dat deze onder water worden geloosd, lijkt echter de conclusie gerechtvaardigd dat de kans verwaarloosbaar is dat er effecten zijn voor de zeekoeten. Wel wordt in de paragrafen 9.3 van de MER'en ten onrechte aangegeven dat zou kunnen worden overwogen om de boringen in de periode februari tot en met augustus uit te voeren omdat zeekoeten er dan niet zouden zijn. De meeste zeekoeten verblijven met hun jongen in het gebied van begin juli tot en met oktober en zijn dan vleugellam (zie Camphuysen, C.J. en M.F. Leopold, Atlas of seabirds in the southern North Sea. IBN Research report 94/6, NIOZ Report 1994-8, Institute for Forestry and Nature Research, Netherlands Institute for Sea Research and Dutch Seabird Group, Texel, 1994).

Overige (trek)vogels

Alle (trek)vogels zijn beschermd. Er is mogelijk een 'ingreep-effect' relatie tussen de te vergunnen activiteiten en de beschermde (trek)vogels. Deze wordt in de MER'en slechts summier aangegeven. Met betrekking tot trekvogels in het algemeen wordt in de MER'en opgemerkt dat: "er in alle periodes van het jaar vogels aanwezig zijn en dat de meest gunstige periode voor alle soorten niet eenduidig is aan te geven". De Commissie vult dit aan met de opmerking dat de hier aan de orde zijnde trekkende landvogels een zeer uitgesproken piek in de herfst hebben.

Mitigerende maatregelen

In de MER'en worden enkele mitigerende maatregelen beschreven, zoals het aanstellen van een vogelwachter en het gebruik van een pinger. De Commissie heeft maatregelen met betrekking tot fakkelen niet teruggevonden. Een geschikte maatregel is om, indien de bedrijfsvoering dit toelaat, uitsluitend bij daglicht en niet bij slecht zicht te fakkelen. Ook hierbij zou rekening kunnen worden gehouden met de belangrijkste maanden voor de herfsttrek van vogels over de Noordzee.

Bij het gebruik van een pinger, merkt de Commissie nog aanvullend op dat er verschillende, ook niet werkende, apparaten op de markt zijn. Zij is van mening dat in de onderhavige situatie een voor bruinvissen geschikte pinger het meest effectief is.

Cultuurhistorisch onderzoek

Tot slot wijst de Commissie op de reacties van het RACM om ten behoeve van de verdere besluitvorming nader onderzoek naar archeologische waarden te laten verrichten. De RACM geeft hierbij aan dat dit onderzoek wellicht gecombineerd kan worden met het waarschijnlijk nog te verrichten onderzoek naar de stabiliteit van de bodem en/of obstakels in de bodem.

- De Commissie adviseert om de bovenstaande (aanvullende) informatiepunten mee te nemen in de verdere besluitvorming.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij ontvangt graag de door u te nemen (ontwerp)besluiten en te zijner tijd de evaluatiedocumenten.

Hoogachtend,

dr. D.K.J. Tommel
voorzitter van de werkgroep m.e.r. gaswin-
ningsplatforms K 12-K en G 14-B

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over de milieurapporten
ontwikkeling gaswinningsplatforms K12-K en G14-B

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 2 oktober 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

		Ministerie van Economische Zaken											
Aan Commissie voor de milieueffectrapportage t.a.v. mw. dr. N.W.M. van Buren Postbus 2345 3500 GH UTRECHT		<table border="1"><tr><td></td><td>Commissie voor de milieueffectrapportage</td></tr><tr><td>ingekomen :</td><td>3 OKT. 2006</td></tr><tr><td>nummer</td><td></td></tr><tr><td>dossier</td><td>1750/1751.</td></tr><tr><td>kopie naar :</td><td>HL.</td></tr></table>			Commissie voor de milieueffectrapportage	ingekomen :	3 OKT. 2006	nummer		dossier	1750/1751.	kopie naar :	HL.
	Commissie voor de milieueffectrapportage												
ingekomen :	3 OKT. 2006												
nummer													
dossier	1750/1751.												
kopie naar :	HL.												
Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)										
02 OKT 2006		ET/EM / 6079226	diversen										
Onderwerp	Aanbieding milieueffectrapporten m.b.t. Gaswinningsplatforms K12-K en G14-B (GDF)												
Geachte mevrouw Van Buren,													
<p>Hierbij doe ik u toekomen de, op 25-09-2006, door GDF Production Nederland B.V., kantoor houdend aan de E. Rooseveltlaan 3, te Zoetermeer, bij mij ingediende milieueffectrapporten voor Gaswinningsplatform G14-B en Gaswinningsplatform K12-K, samenvattingen van deze milieueffectrapporten, alsmede aanvragen voor vergunningen ingevolge artikel 40 van het Mijnbouwwet voor het oprichten van de voornoemde mijnbouwinstallaties.</p> <p>De milieueffectrapporten zijn opgesteld conform de daartoe, op 27-06-2006, vastgestelde Richtlijnen en zijn inmiddels door mij aanvaard.</p> <p>Gaarne verzoek ik u om een "Toetsingsadvies" betreffende deze milieueffectrapporten uit te brengen, binnen de daarvoor geldende termijn.</p> <p>De milieueffectrapporten en alle andere voor de procedure relevante documenten zullen ter inzage worden gelegd en een kennisgeving daarover zal op 11-10-2006 worden gepubliceerd in de Staatscourant en de Volkskrant.</p> <p>Voor nadere informatie over de terinzagelegging en de mogelijkheid om inspraakreacties en adviezen in te dienen verwijs ik naar de tekst van de kennisgeving (bijlage).</p> <p>Van inspraakreacties en adviezen die naar aanleiding van de terinzagelegging bij mij worden ingediend zal ik u zo spoedig mogelijk afschriften doen toekomen.</p>													
Bezoekadres	Doorkiesnummer	Telefax											
Bezuidenhoutseweg 30	(070) 379 79 99	(070) 379 63 58											
Getipt	Gecoll.	Verzonden	Rappel										
		Paraaf en Datum	Behandeld door										
			Ing. M. Mezger										

Volgvel minute

Ministerie van Economische Zaken

Voor nadere informatie kunt u bellen met ing. M. Mezger (tel. 070 - 379 79 99)

De Minister van Economische Zaken,
namens deze:

mw. mr. Y. Peters
MT-lid Directie Energiemarkt

BIJLAGE 2

Kennisgeving van het milieueffectrapport in Staatscourant nr. 198 d.d. 11 oktober 2006

1750-31

KENNISGEVING

Inspraak betreffende de milieueffectrapporten "Gaswinningsplatform G14-B" en "Gaswinningsplatform K12-K".

De Minister van Economische Zaken maakt bekend, dat GDF Production Nederland B.V., kantoor houdend aan de E. Rooseveltlaan 3, te Zoetermeer, op 25-09-2006, aanvragen heeft ingediend voor vergunningen op grond van artikel 40 van de Mijnbouwwet, voor het oprichten of in stand houden van mijnbouwinstallaties ten behoeve van de winning van aardgas in blokken G14 en K12 van het Nederlandse deel van het continentaal plat. Bij de vergunningaanvragen zijn de voornoemde milieueffectrapporten gevoegd.

Doel van de voorgenomen activiteit

Het op economisch, veilige en milieutechnisch verantwoorde wijze produceren van aardgas uit eerder aangetoonde winbare aardgasreserves in de blokken G14 en K12 van het Nederlandse deel van het continentaal plat.

Aard van de voorgenomen activiteit

Installatie van offshore de satelliet platforms G14-B en K12-K, inclusief een subsea-installatie, aanleg van gastransportleidingen, re-entry van bestaande putten en boren van nieuwe putten, testen en opstarten van de installaties, produceren en afvoeren van aardgas en condensaat per leiding naar land en het na afloop van de productiefase verwijderen van de installaties.

Plaats van de voorgenomen activiteit

Gaswinningsplatform G14-B: in blok G14 op ruim 80 km ten noorden van Terschelling.
Gaswinningsplatform K12-K: in blok K12 op ruim 70 km ten noordwesten van Den Helder.

Informatie ten behoeve van de inspraak

De milieueffectrapporten, de vergunningaanvragen en de andere relevante stukken (startnotities, adviezen, inspraakreacties, richtlijnen) liggen, tijdens werkuren, van 12-10-2006 tot en met 23-11-2006 ter inzage bij het Informatiecentrum van het Ministerie van Economische Zaken, Bezuidenhoutseweg 30, te Den Haag.

Samenvattingen van de milieueffectrapporten kunnen aangevraagd worden bij:

GDF Production Nederland B.V.
t.a.v. de heer D. D'Hoore (contactpersoon, tel. 079 - 368 68 68)
Postbus 474
2700 AL ZOETERMEER

Inspraak

Iedereen heeft de gelegenheid om, tot en met 23-11-2006, schriftelijk en mondeling zienswijzen ten aanzien van het MER in te dienen bij:

Ministerie van Economische Zaken
DG Energie en Telecom
Directie Energiemarkt Contactpersoon: Ing. M. Mezger
Postbus 20101 Telefoon: 070 - 379 79 99
2500 EC DEN HAAG

Ook voor inlichtingen kunt u zich wenden tot Ing. M. Mezger.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: GDF Production Nederland B.V.

Bevoegd gezag: Minister van Economische Zaken

Besluit: vergunning conform artikel 40 van de Mijnbouwwet

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C17.2

Activiteit: de oprichting van gaswinningsplatforms G14-B en K12-K op het Nederlands deel van het continentale plat (NCP).

Procedurale gegevens:

kennisgeving startnotitie: 27 april 2006

richtlijnenadvies uitgebracht: 27 juni 2006

richtlijnen vastgesteld: 3 juli 2006

kennisgeving MER: 11 oktober 2006

toetsingsadvies uitgebracht: 20 december 2006

Bijzonderheden: De Commissie is van oordeel dat de MER'en op het onderdeel natuur niet geheel voldoen aan de vastgestelde richtlijnen. Het gaat enerzijds om ontbrekende informatie en anderzijds om onjuiste informatie. De Commissie is van mening dat met haar aanvullingen in het toetsingsadvies de essentiële informatie ten behoeve van de besluitvorming wel aanwezig is. Het betreft met name feitelijke informatie over de periode waarin zeekoeten in het gebied verblijven.

Samenstelling van de werkgroep:

ing. W.G. Been

drs. M. Leopold

prof. ir. J.J. van der Vuurst

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

mr. S.M. van Velsen

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1 en 2	20061116	Rijksdienst voor archeologie, cultuur- landschap en monumenten	Amersfoort	20061120

Alle bovengenoemde inspraakreacties zijn ontvangen door het bevoegd gezag dat ze op de navolgende datum(s) aan de Commissie ter beschikking heeft gesteld:

nr. 1 en 2, op 20 november 2006

**Toetsingsadvies over de milieueffectrapporten
ontwikkeling gaswinningsplatforms K12-K en
G14-B**

GDF Production Nederland B.V. ontwikkelt onbemande winningsplatforms in de vakken K12-K en G14-B in het Nederlands deel van het continentale plat om hiermee gas te winnen. Hiervoor zijn milieueffectrapporten (MER'en) opgesteld. Deze MER'en zijn door de Commissie voor de milieueffectrapportage getoetst

ISBN-10: 90-421-1948-9

ISBN-13: 978-90-421-1948-2